

Iraks kulturarv måste räddas

Nationalmuséet i Bagdad, viktigt för hela världens kulturhistoria, plundrades och skövlades i samband med anfallet 2003. Den 10-12 april stals över 15 000 föremål. Museet är ännu stängt i brist på medel. Endast en del av föremålen har återförts. 10-12 april 2008 ordnas därför ljusvakor på museer, universitet och skolor över hela världen - till minne av händelserna i Bagdad och till stöd för skyddsarbetet för alla fornlämningar som hotas av plundring och förstörelse.

Iraks nationalbibliotek blev också allvarligt brandskadat av mordbrännare. Andra platser har skadats av koalitionsstyrkornas militära aktiviteter, ibland för alltid: Vid Babylon placerades en helikopterplatta och parkeringsplatser. Skyttegravar anlades i arkeologiskt utgrävda områden som därmed förstördes. Babylons unika gamla vägbeläggning krossades av tunga militärfordon.

I Ur - vars lämningar är från c:a 4 000 f Kr - körs nu tunga militära fordon. En militärbas har byggts strax intill. Minst 38 av Iraks, och världens, stora fornlämningsplatser har skadats och plundrats; däribland Uruk, Nippur, Nimrud och Isin. Ytterligare tusentals platser kan läggas till denna lista. En lång militäroperation har nu inletts också i Mosul, en mångkulturell stad med gyllene tempel och mångtusenåriga bevattningsanläggningar.

Universitetslärare och akademiker i allmänhet flyr från Irak, vilket gör det svårt med återuppbyggandet. Kulturarvsplundrarna har däremot blivit än fler när kriget brutit ner samhället. De är organiserade och ofta beväpnade. Enligt förre chefen för Bagdadmuseet, Donny George Youkhanna, räcker den särskilda fornlämningspolis som idag finns i Irak inte till.

Flera åtgärder måste omgående vidtas:

- De makter som invaderat Irak måste bekosta återförande och reparation av Iraks stulna och plundrade kulturarv. Vi uppmanar också svenska staten att via FN och Unesco kraftfullt bidra till återuppbyggandet och återförandet av det irakiska kulturarvet.

- Vi uppmanar museer, antikhandel och samlare att uppmärksamma alla försök till införsel och försäljning av föremål utsmugglade från Irak och meddela detta till behöriga myndigheter.

Margareta Alin Hegelund, chef för Världskulturmuseet i Göteborg

Margareta Biörnstad, f. d. riksantikvarie

Bengt O.H. Johansson, tidigare ordf. i Kulturarv utan gränser

Mathias Cederholm, historiker, Lunds universitet

Göran Drougge, gymnasiepedagog
Jan Hjärpe, professor i islamologi, Lunds universitet
Olof Kleberg, tidigare chefredaktör
Caroline Krook, biskop i Stockholms stift
Per Kåks, f. d. museichef
Jan-Erik Lundström, museichef BildMuseet, Umeå
Staffan Lundén, arkeolog, Museion/Göteborgs universitet och
Högskolan på Gotland
Patricia Marino, curator, Främre Orienten, Medelhavsmuseet
Sigyn Meder, pensionerad gymnasielärare
Eva Myrdal, arkeolog verksam i Sydasien på 80- och 90-talen
Johan Mårtelius, professor, Kungliga Tekniska Högskolan
Henrik Persson, kulturvetare, fil. kand.
Mike Powers, skolledare, internationella sektionen på Kungsholmens
gymnasium
Arne Ruth, publicist